

Motion till riksdagen 2021/22:1513

av **Boriana Åberg (M)**

Vitnessskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder så att fler övergrepp i rättssak leder till åtal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffet för övergrepp i rättssak och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta anonyma vittnen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är något fel i samhället om människor är rädda för att vittna när de har bevittnat mord och andra grova brott. I Sverige råder lagstadgad vittnesplikt och alla kan bli skyldiga att inställa sig i rättegångssalen och vittna under ed om försvaret eller åklagaren anser det nödvändigt. Att avlägga vittnesmål är en skyldighet man har, och som huvudregel gäller det även om vittnet självt inte vill vittna, om det känner sig obekvämt med att framträda inför rätten eller om det riskerar att utsättas för hot och repressalier. Dock blir vittnesplikten meningslös när ens eget liv kan bli priset för att vittna. Mängden av ouppklarade mord, där ingen har sett, hört eller vet någonting pekar på att rättssystemet är hotat. Hela vårt rättssystem bygger på att medborgarna vill och vågar vittna.

Vitnessskydd som finns idag är bl. a. möjligheten att avlägga vittnesmål via video-länk. Vid alla tings- och hovrätter i Sverige erbjuds vittnesstöd i samband med rättegång. Det är en ideell verksamhet vars uppgift är att informera om hur rättegången kommer att gå till och få vittnet att känna sig bekväm och trygg. I polisområdena erbjuds personsäkerhetsverksamhet som bland annat omfattar rådgivning, skyddspaket med larmtelefon, bevakning, skyddad adress eller i särskilda fall ny identitet. Trots dessa åtgärder vågar människor i dag inte vittna, och den organiserade brottsligheten fortsätter öka sin makt.

Parallella rättssystem har fått fäste i Sverige. Kriminella klaner, ökända för att själva lösa sina problem genom hot och våld, skrämmer alla som kan tänkas vittna mot dem.

Om vittnen skulle tillåtas vittna anonymt skulle deras vilja att bidra till rättsskipningen öka. En annan fördel med anonyma vittnen är att skyddet för dessa inte behöver vara så omfattande och kostsamt som när vittnena är kända för den tilltalade. I vårt grannland Norge finns sedan 2000 möjligheten för domstol att besluta om att ett vittnes identitet ska vara dold för den tilltalade. Systemet används vid allvarlig brottslighet som exempelvis terrorbrott, grova narkotikabrott, mord, grovt rån och våldtäkt. Liknande system som medger användning av anonyma vittnen finns bland annat i Danmark, Finland, Tyskland, Belgien och Nederländerna.

Boriana Åberg (M)